



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2013

MEMORANDUM

PUNTE: 70

Hierdie memorandum bestaan uit 8 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1****Nasien van die leesbegrip:**

- Spelfoute in een-woord-antwoorde word by Huistaal gepeenaliseer.
- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie gepeenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae, word die punte verdeel: 1 punt vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING en 'n punt vir die rede/motivering/aanhaling.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepeenaliseer** indien die aanhalings-tokens ontbreek **nie**.
- Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word BEIDE die letter EN die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is, aanvaar.

TEKS 1: Ietsie moois uit ou plastiek		
Vraag	Antwoord	Punt
1.1	Dit hef die eienaam uit. ✓	1
1.2.1	Dit dui aan dat dit nie die gewone “Oscars” is nie, maar op iets anders van toepassing gemaak word./ Dit dui aan dat die “Oscars” hier buite sy normale konteks gebruik word. ✓	1
1.2.2	Hy wil aantoon dat dit die hoogste toekenning is wat vir dié produkte toegeken kan word./ Hy wil die besondere/spesiale aard van die toekenning oordra. ✓	1
1.3	“bekroon”/“kompetisie”/“Produkkompetisie” ✓	1
1.4	Die kompetisie het nou drie kategorieë in plaas van slegs een. ✓	1
1.5	Dit bewys die eerste sin se inhoud./ Dit ondersteun die gedagte wat in die eerste sin staan. ✓	1
1.6	Nee ✓ Die teks dui aan dat dit enkele sake is waarna die beoordelaars gekyk het deur die woorde “onder andere” te gebruik. ✓ <i>JA kan nie aanvaar word nie. Indien die kandidaat JA antwoord, is die motivering verkeerd. Dis nie 'n OOP vraag nie; ken dus 1 punt toe vir NEE.</i>	2

1.7	Mense moet verantwoordelikheid aanvaar vir hulle invloed op die natuur./ Al meer mense raak toenemend bewus van die mens se negatiewe invloed op die natuur./ Wêreldwyd besef mense dat die keuses wat die mens maak, 'n invloed op die natuur het. ✓	1
1.8	Plastiek verminder die grondstowwe en materiaal wat benodig word./ Plastiek dra by tot die verkleining van die mens se koolstofvoetspoor op die omgewing./ Plastiek kan verskeie kere herwin word. ✓✓ <i>Enige TWEE antwoorde kan vir die twee punte aangebied word.</i>	2
1.9	Mense wat (herwonne) plastiek gebruik, se gesondheid en veiligheid is op die spel./ Almal gebruik plastiek en hulle veiligheid/gesondheid mag nie daardeur benadeel word nie. ✓	1
1.10.1	“ ... (én die bottel was) die wenner van die trofee vir die beste herwonne produk van die jaar.” ✓	1
1.10.2	Dis die eerste bottel wat van herwonne plastiek gemaak is wat vir kosdoeleindes/-verpakking gebruik word./ Dit skep werkseleenthede./ Dit bespaar natuurlike hulpbronne./ Dit verlaag die hoeveelheid plastiek wat jaarliks op ashope beland./ Dit help ons aarde om besoedeling teë te werk. ✓✓✓✓ <i>Enige VIER is aanvaarbaar.</i>	4
1.11	Dit kan nie kinders benadeel/beseer nie./ Dit kan nie verrot/roes/beskadig raak nie./ Dit bevat nie gifstowwe nie./ Dis veilig vir kinders./ Dit kan sestig jaar hou/hoef nie kort-kort vervang te word nie./ Dit verminder besoedeling/dra by tot 'n skoner/beter aarde./ Dit is waterdig, dus kindervriendelik, die kinders kan daarop mors of selfs met nat klere daarop gaan sit./ Dit is esteties – die kinders gaan daarvan hou./ Die meubels voldoen aan alledaagse behoeftes./Kinders sal die gebruik daarvan nuttig vind. ✓✓✓ <i>Noem enige DRIE.</i>	3
1.12	Selfs in die vervaardigingsproses word gelet op die bewaring van die natuur/verkleining van die mens se negatiewe impak op die natuur./Dit bewys aan die leser dat die vervaardigers werklik die natuur/omgewing/aarde se belange eerste/as belangrik stel. ✓	1
1.13	Die gewone man op straat/ Alle mense (op aarde)/ (Jan) publiek ✓	1
1.14	Almal (wat plastiek gebruik), moet verantwoordelik wees vir die toekoms van die planeet./ Almal bewoon die aarde wat nou gered moet word./ As almal nie saamwerk nie, gaan ons die planeet nie kan red nie. ✓	1

1.15	Die letterlike produkte verdiep tot die aarde waarop ons woon./ Dit handel nie meer net oor lampe en bankies nie, maar oor die planeet wat behoue sal bly. ✓	1
TEKS 2: Spotprent		
1.16	land-/grond-/omgewingsbesoedeling/ vuil/ondrinkbare/besoedelde water/waterbesoedeling alkoholmisbruik. ✓✓	2
1.17	Dis goed om alkohol (in plaas van water) te drink./ Dis baie beter/veiliger/aanvaarbarder om alkohol te gebruik./ Alkohol is baie veiliger as water. ✓ <i>Die kandidaat mag ook die antwoord omskryf.</i>	1
1.18	Nie alle vistermanne besoedel/mors/drink nie. ✓	1
TEKS 1 en 2		
1.19	Terwyl party mense bydra tot besoedeling (Teks 2), is daar ander wat moeite doen om besoedeling te verminder (Teks 1)./ Sommige mense dra by tot besoedeling terwyl daar ander is wat moeite doen om besoedeling te verminder. ✓✓ <i>Kandidaat moet in sy antwoord by die KONTRAS uitkom. Beide dele van die KONTRAS moet aangespreek word om 2 punte te verdien.</i>	2
TOTAAL AFDELING A:		30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****Nasien van die opsomming:****Sewe feite oor die waarde van lag**

- **Opskrif/titel:** Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul **eie sinne**, in enige volgorde, skryf.
- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/Beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- Verspreiding van punte vir taal:
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

LET WEL:• **Tel van woorde:**

- Nasieners moet die hoeveelheid woorde wat gebruik is, tel.
- Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
- Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry het, word 'n oorskryding van 5 woorde toegelaat en die res van die opsomming geïgnoreer.
- Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

'n Opsomming wat puntsgewys aangebied word, kan die volgende moontlike bewoording gebruik:

Sewe feite oor die waarde van lag		MOONTLIKE BEWOORDING	
AANHALING UIT TEKS			
1	<i>Wetenskaplike ondersoeke bevestig dat lag 'n nuttige wapen is teen beswaardheid.</i>	A	Lag neem mense se beswaardheid weg.
2	<i>Dit verskuif die aandag weg van jouself ...</i>	B	Dit skuif die aandag van jou af weg.
3	<i>... en bring gemeensaamheid tussen hulle wat saam lag.</i>	C	Dit veroorsaak gemeensaamheid tussen mense wat saam lag.
4	<i>Lag as bemiddelaar van die fyn verhouding tussen liggaam en gees, is 'n skoonheids- en gesondheidspolis.</i>	D	Om te lag is 'n skoonheids- en gesondheidspolis.
5	<i>Wat gesondheid betref, is daar al wetenskaplike boekdele geskryf oor die genesende én voorkomende waarde van lag.</i>	E	Dit het genesende en voorkomende medisinale waarde.
6	<i>'n Aansteeklike lag ontlok 'n hele reeks positiewe emosies.</i>	F	Lag bevorder positiewe emosies.
7	<i>... aan hulle sal hoop gegee word.</i>	G	Dit gee hoop.

Getal woorde: 44

OF

Moontlike paragraaftipe antwoord:

<p>Lag neem mense se beswaardheid weg. Dit skuif die aandag van jou af weg. Dit veroorsaak gemeensaamheid tussen mense wat saam lag. Om te lag is 'n skoonheids- en gesondheidspolis. Dit het genesende en voorkomende medisinale waarde. Lag bevorder positiewe emosies. Dit gee hoop.</p> <p style="text-align: right;">Getal woorde: 44</p>

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL**VRAAG 3****Nasien van hierdie afdeling:**

- Spelling:
 - Een-woord-antwoorde word verkeerd gemerk as die spelling verkeerd is.
 - In volsin-antwoorde word verkeerde spelling net gepeenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word, soos in die instruksie aangedui.
- Waar direkte en indirekte rede en puntuasie getoets word, mag ½ punte toegeken word.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word BEIDE die letter wat ooreenstem met die korrekte antwoord EN die antwoord wat uitgeskryf word, aanvaar.

TEKS 1: KOERANTARTIKEL		
Vraag	Antwoord	Punt
3.1	bekendgemaak ✓	1
3.2	'n pluimpie gekry/'n veer in die hoed kry ✓	1
3.3	D Rotsoud/D/Rotsoud ✓	1
3.4	Die berg is (deur mnr. Mandela) in 1998 as 'n geskenk aan die aarde beskryf./ Die berg is in 1998 (deur mnr. Mandela) as 'n geskenk aan die aarde beskryf. ✓	1
3.5	vang ✓	1
3.6	Die astroloog maak voorspellings oor jou toekoms./ Die astroloog bepaal jou persoonlikheid op grond van die stand van die sterre tydens jou geboorte. ✓	1
3.7	Asiër/Asiërs/Asiaat/Asiate ✓ <i>Spelling moet korrek wees.</i>	1
3.8	Vergelyk/vergelyk ✓	1
3.9	woonplek/verblyfplek/woongebied/vindplek/omgewing ✓	1
3.10	analogie ✓	1

TEKS 2: ADVERTENSIE		
3.11	afmetinkies ✓	1
3.12	Oudfrans/Frans ✓	1
3.13	D toutologie/D/toutologie ✓	1
3.14	In die ou dae het my oupa 'n voor in sy tuin gebruik om die plante nat te lei./ Die ouderdom het 'n diep voor op haar voorkop gekerf./ Die boere op die plaas moet die voor diep trek (sloot deur 'n ploeg getrek)./ Die water kabbel in die voor. ✓	1
3.15	byvoeglike naamwoord/adjektief ✓	1
3.16	Dit is juis die woord wat die leser laat besef dat die Amarok nie oortref kan word nie./ Dit laat die leser besef dat die Amarok in 'n klas van sy eie is. ✓ <i>Die leerder kan enige soortgelyke antwoord binne konteks aanbied.</i>	1
3.17	Ja Dit is duidelik dat daar niks is wat dit oortref nie./ Dit maak 'n mens lus om in so 'n voertuig te ry. ✓ Nee Daar is geen bewys dat niks dit kan oortref nie./ Nie alle mense is ingestel op luukse/viertrekvoertuie nie. ✓ <i>Die leerder kan enige soortgelyke antwoord binne konteks aanbied.</i>	1
3.18	Ek ry oor die bult./ Sien jy die bok daar bo-op die bult?/ Daar is 'n bult op my vel./ Die dwerg het 'n bult op sy rug. ✓	1
3.19	Ja Die agterplasing/alleenplasing van Amarok hef dit uit. Sinsdele/Frases word al korter, wat die leser haastig maak om by die kern uit te kom. ✓	1
3.20	Vir die Amarok is nóg laaibakafmetings, nóg kajuitruimte belangrik./ Nóg laaibakafmetings nóg kajuitruimte is vir die Amarok belangrik. ✓	1
TEKS 3: STROKIESPRENT		
3.21	prágtige ✓	1
3.22	Daar is nog baie dinge wat op so 'n pragtige dag gedoen kan word./Die ellips laat die gedagte by die leser dat daar nog baie dinge is om te doen. ✓	1
3.23	Sy sê dat hulle nie kan nie, want dit is haar beurt om tee by die tennisklub voor te sit./Sy sê hulle kan nie, want dit is haar beurt om tee by die tennisklub voor te sit. ✓	1
3.24	Maar hoekom gaan jy en die kinders tog nie aangesien ek nie sal omgee nie? ✓	1
3.25	is ✓	1

3.26	Nee, Pa, ek gaan later vandag/volgende week/netnou/net na twee/oor 'n halfuur/vinnig/gou-gou/luilekker/in die straat/op die baan/in die veld/by die skool vir die Argus-fietstoer oefen. ✓	1
3.27	As ek net nie so eensaam was nie! Was ek tog nie so eensaam nie! Mag ek tog nooit so eensaam wees nie! ✓	1
3.28	C veelvoudige/C/veelvoudige ✓	1
3.29	Ek en Toetsie sal op pad wees na 'n hondeskou./ Ek en Toetsie sal op pad na 'n hondeskou wees./ Ek en Toetsie sal na 'n hondeskou op pad wees. ✓	1
3.30	Nee Hulle beskuldig hom van selfsugtigheid terwyl hy eintlik die een is wat van moedeloosheid/eensaamheid viswater toe vlug./ Sy huismense is so besig met hulle eie lewe dat hy altyd alleen is. ✓	1
TOTAAL AFDELING C:		30
GROOTTOTAAL:		70